

Štev. 4

Leto 13

Izhaja enkrat na mesec.

Naročnina letno 24 dinarjev

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rukopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Diktatura kapitalizma

Odkar se je pričel razvoj fevdalne in pozneje kapitalistične družbe, so si fevdalci in kapitalisti lastili

pravico samoodločbe v vprašanih svoje lastnine, svojih podložnikov in svojih delavcev.

Primitivna je bila prvotna oblika te diktature, ki je slonela na premoči, kar je bilo silno lahko, ker so bili narodi vzgojeni v duhu podložništva in brez kulture in civilizacije. Kdo se je briga za podložnike? Kolikor je bilo vzgojiteljev, so bili najeti od fevdalcev, da so narod vzgajali v ponižnosti in pokorščini. Nihče pa ni narodom povedal, da spadajo v raso človeštva, ali kakor navadno pravijo, da je vsak človek ustvarjen po božji podobi, torej tudi fevdalec in kapitalist, to je,

da so vsi ljudje enaki in opravičeni do človeškega življenja in uveljavljanja svojih sposobnosti in svoje volje.

Tega jim ni nihče pravil, ker, če bi bil to storil, bi ga bila mogočna gospoda sežgala na grmadi, kakršnih znanih primerov imamo v srednjem in starem veku mnogo, koliko pa še, ki jih zgodovina ne omenja.

Taka je bila zlata stara doba. Toda tudi ta se je izpremenila, ker je to zahteval razvoj. Nastopilo je meščanstvo, ki je opiralo svoje gospodarstvo prvotno samo na gospodarstvo, zbiralo imovino in kapital ter dalo današnji družbi kapitalistično obliko ali kapitalistični družabni red.

Ob tem prepovedu je meščanstvo rabilo več svobode,

ki si jo je izvojevalo, da se je moglo uspešneje boriti proti plemstvu in viteškemu mogotcem. Meščanstvo je šlo še dalje. V devetnajstem stoletju je uvajalo neke vrste liberalizem, ki je oznanjal svobodo in demokracijo, v te boje je z uspehom posezalo tudi delavstvo.

Tako je padel sredi devetnajstega stoletja evropski absolutizem,

pravi vzor tiranskih vladavin.

V državnih upravah se je v teh bojih doseglo nekaj več meščanskih pravic in svobod.

V glavnem je pa meščanska revolucija izdala delavstvo,

Smatrala je revolucijo za pridobitev meščanstva in delavstvo po teh bojih ni dobilo enakih pravic ter si jih je nekaj izvojevalo šele pozneje, vendar so pa te bile večinoma le na papirju. Meščanstvo in kapitalisti so se namreč smatrali za dediče fevdalizma ter so bili v duši tudi istega postrojenja kakor fevdalci, češ, gospodarji smo mi in zato zahtevamo absolutno oblast. V tem duhu so se ustanovile in vladale liberalne države, ki so imele edino to prednost, da so začele dopuščati v omejenih mejah tudi kulturno delo.

Iz teh obdobij izhaja pravzaprav izraziti

razredni boj.

S tem pa ni rečeno, da že prej ni bilo socialnih bojev. Celo Gubčev kmetiški upor je imel svoje socialno ozadje. Med delavstvom in kapitalisti se je pa pojavil razredni boj, čim je kapitalistična družba začela delavstvo socialno hujše izkoriščati in borbe za delavske pravice preganjati.

V pregnanstvo so pošiljali delavce, ki so zahtevali boljše delovne razmere.

Če so pa stopili v stavko, jim je grozila smrt. V Angliji so še pred 120 leti obsodili voditelje stavk na smrt.

Le počasi se je izgubljalo in omililo to nazadnjaško naziranje. Šele v novejši kulturnejši dobi je pričela družba priznavati nekaj pravic delavstvu tudi glede upravičenosti do socialnih bojev.

Kapitalistična družba je pa še v tem razvoju iskala poti, kako bi vendarle preprečila vpliv delavstva v politiki in gospodarstvu. Izpočetka so proti delavstvu nastopali kapitalisti vsak zase. Pozneje so se pa organizirali v

kapitalistične zveze,

karte in truste ter z njimi socialno pritiskali na delavstvo, na konzumente pa z navijanjem cen. Te kapitalistične organizacije so danes v razmahu kakor še nikoli in je glavno zaradi tega socialni položaj delavstva in neimovitih slojev tako silno kritičen.

Razumljivo je, da je tudi v vrstah delovnega razreda nastal

upravičen odpor proti socialnim krivicam,

ki je naraščal in še narašča. Kapitalizem je slutil, da se nahaja v nevarnosti, ker imajo končno narodi le pravico do življenja in je to naravnost, kakor strahotna diktatura kapitalizma. Kapitalizem se je zbal, da zmaga v svobodi in demokraciji razum in je zaradi tega posegel po izrecni diktaturi kapitalizma ter pre-

nesel diktaturo na državno oblast s tem,

da je s svojimi kapitali organiziral politična gibanja,

ki so navidez prevzela vodstva nekaterih držav, v njih pa krmarijo in odločajo le veliki kapitalisti.

Prvi korak kapitalizma po prevzemu oblasti je bil povsod popolna ukinitev demokracije in svobode

in neoporečna pravica diktata onega, ki ga je kapitalizem postavil na čelo. Sodelovali so pri tej akciji kapitalizma vsi kapitalisti neglede na veroizpoved in narodnost. Zakaj tudi židje kapitalisti niso izvzeti, čeprav spremlja to borbo vedno tudi boj proti — siromašnim židom.

V teh razmotirvanjih smo vsaj približno označili pot razvoja ter pokazali, da so

vse diktature, milejše in ostreje, organizirana diktatura kapitalizma,

ki je z razvojem prisiljena posegla po tem zadnjem pomočku v svojo obrambo.

Sklenjena železna veriga kapitalizma je danes, kakor redno, najhujši sovražnik delovnega ljudstva, ker mu odreka pravico do primerne življenja in kulturnega razvoja. Uverjeni smo pa, da se delavsko gibanje tudi pred tem današnjim Molohom ne bo ustavilo, marveč bo prodiralo in prodrlo do zmage.

Današnje zatiranje človeškega rodu in duha je namreč neneravno.

Narava sama in duh razvoja bosta obenem najboljša zaveznika delavstva v boju in zmagi.

Prevedba kronskih rent končno odobrena

Leta 1927. je izšla Uredba o prevedbi državnih upokojencev in upokojenk s kronskimi pokojninami na dinarske pokojnine. Tedaj so bili pomotoma izpuščeni upokojenci južne železnice ter kronski rentniki. Na podlagi intervencij je na to dne 27. jan. 1929 izšel zakon, da se tudi južno-železniške kronske upokojence, provizioniste in miloščinarje prevede na dinarske pokojnine ter da se jim izplača diferenco za čas od 1. VIII. 1927 dalje.

Nerešeno je ostalo le vprašanje prevedbe kronskih rent ter so raznim deputacijam v železniškem ministru zagotavljali, da je tozadevna odredba le pomotoma izostala in da bo ta pomota, čim bo to s krediti omogočeno, popravljena. Leto za letom se je odlašala rešitev tako, da je večina prizadetih že pomrla, ženam teh rentnikov pa je železniška uprava osporavala pravico na rento z utemeljitvijo, da mož ni umrl na posledicah nezgode, marveč naravne smrti. Šele s tožbami pri Izbranem sodišču ter Klasacijskem sodišču so prizadete vdove dosegle pravico na rento.

Lansko leto je železniški minister izjavil in v svojem ekspezu napisal, da je preskrbljen kredit za rešitev tega vprašanja, a rešitev je prišla šele s finančnim zakonom za leto 1938/39. S tem finančnim zakonom je s 113/II odredjeno:

»Odredbe prvega odstavka Uredbe o prevedbi državnih upokojencev s kronskimi pokojninami na dinarske veljajo tudi za provizije in rente, ki so bile odredene v kronah železniškim uslužbencem in njihovim rodbinam po predpisih, ki so veljali pred 20. oktobrom 1923. Novo odredeni prejemki po tej odredbi pripadajo od 1. aprila 1938 dalje.«

Na podlagi te odredbe finančnega zakona se bodo kronske rente sedaj prevedle v dinarje v razmerju 1 krona je 1 dinar.

Imenom prizadetih kronskih rentnikov povdarjamo, da s tem vprašanjem kronskih rentnikov še ni rešeno, marveč je narejen šele začetni korak k rešitvi. Kronski rentniki so težko prizadeti in zapostavljeni vsled tega, ker so se jim dinarske rente priznale šele od 1. IV. 1938 dalje, mesto da bi se jim priznale z veljavnostjo od 1. VIII. 1927, od katerega datuma so se prav vsem kronskim upokojencem priznale dinarske pokojnine. Ako se je za južno-železniške kronske upokojence z zakonom od 27. I. 1929 predvidelo, da se izplača diferenca od 1. VIII. 1927, bi bilo edino pravično in pravilno, da se tudi za kronske rentnike, ki so se v službi ponesrečili in ki so sedaj živeli v najbednejših razmerah, predvidi, da se izplača razlika za nazaj od 1. VIII. 1927.

Drugi še važnejši ukrep za kronske rentnike pa je: **valorizacija njih rent.** Nikdo ne more trditi, da na primer 100 sedanjih dinarjev predstavlja isto vrednost, kakor 100 predvojnih ali medvojnih avstrijskih kron. — S 100 kronami je rentnik z družino vedno dostojno živel, s 100 dinarji ne more živeti sam niti en teden. Vsled tega je upravičena zahteva, da se ne samo prevede kronske rente, marveč jih tudi valorizira vsaj današnjim draginjskim razmeram odgovarjače.

Kongres URSSJ-a

Seja Izvršnega odbora URSSJ-a v Beogradu je napravila naslednji sklep:

1. Da se IV. redni kongres URSSJ-a vrši dne 17. in 18. aprila t.l.
2. Da se kongres vrši v Zagrebu.
3. Da bodo na dnevnem redu sledeča vprašanja:

1. Delovanje državne strokovne centrale in nje sestavnih organizacij ter položaj delavskega in nameščenskega strokovnega gibanja (referent s. Bogdan Krekić).

2. Ekonomski in socialni položaj delavstva (referent s. Jakomin Lovro).

3. Uredba o minimalnih mezdah (referent s. Belić Milorad).

4. Tarifne akcije (referent Katič Adam).

5. Socijalno - politične ustanove in delavski pokret (referent Pfeifer Vladimir).

6. Volitev Upravnega in Nadzornega odbora URSSJ-a.

7. Organizacijsko in akcijsko edinstvo (referent Pintar Miroslav).

8. Predlogi kongresu po odredbi statuta URSSJ-a.

Po razpustu »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije« po oblasteh železničarji kot organizirana celota žel niso več zastopani v centrali svobodnih strokovnih organizacij Jugoslavije in vsled tega tudi ne morejo sodelovati na tem kongresu. Odločujoči so smatrali za potrebno, da z odredbami zakonov in pravilnikov onemogočijo sodelovanje želez-

ničarjev z ostalim delavstvom pod pretnjo najstrožje disciplinske kazni, da bi s tem vzgojili v železničarjih zavest, da so železničarji nekaj več kot ostalo delavstvo. Odločujoči vedo, da bodo z železničarji, ki ne bodo imeli nikjer nikake zaslombe, lahko opravili, češ, da tudi drugo delavstvo ne bo zainteresirano na položaju železničarjev. Zavedni železničarji so se in se še danes bore za svobodo združevanja ter odločno zahtevajo, da se jim zopet odobri svobodna železničarska strokovna organizacija, ki bo odločno nastopila za zboljšanje položaja železničarjev ter se bo rama ob rami borila z ostalim organiziranim delavstvom za rešitev splošnih delavskih vprašanj. Zavedni železničarji žele kongresu URSSJ-a najboljši potek in sprejem takih sklepov, ki bodo omogočili nadaljni razvoj razrednega delavskega pokreta s pomočjo katerega bomo tudi železničarji prišli do svoje svobodne organizacije.

Člani glasbenega društva »Zarja« udeležite se XI. rednega letnega občnega zbora, ki se bo vršil v petek, dne 22. aprila 1938 ob pol 20. uri zvečer v mali dvorani Delavske zbornice. Čopova ulica 3, pritličje v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) nadzornega odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Razno.

Odbor.

Pravilnik o službeni obleki je izšel

Že par let napovedani pravilnik o službeni obleki je končno stopil v veljavo s 1. aprilom 1938. S tem pravilnikom so popolnoma spremenjeni dosednji predpisi ter vsled tega objavljamo glavne določbe v informacijo našim čitateljem:

Kdo mora nositi službeno obleko?

Po novem pravilniku je službena obleka obvezna za sledeče uslužbence:

a) Iz prometno-komercialne službe:

postajenačelnike, njih pomočnike, razporedne, šolske in prometne uradnike, skladiščne šefe in njih pomočnike ter skladiščne uradnike, blagajnike, kalkulante, telegrafiste, skladiščnike, premikalne nadziralce, revizorje, vlakovodje, sprevodnike, manipulantne, zavirane, prometne zvaničnike (starešine postaj, postajni pazniki, prodajalci vozniških listov, otpremni stražari), vozovne zapisovalce, skladiščne zvaničnike (skladiščni pazniki, merači, prtljažniki, tranziterji, garderoberji), vratarje, kretnike in blokvoznike, premikače, svetilničarje, telefoniste, avizerje, nalistkarje, nočne čuvaje in dijake državne prometne šole.

b) Iz kurilniške in delavniške službe:

nadzornike lokomotiv in električnih naprav, revizorje lokomotiv, strojevodje, kurjače in predkurjače, vozovne mojstre in preglednike, desinfektorje, vozovne mazače in čuvaje, avizerje, čuvaje v kurilnicah, delavnicah in skladiščih, strojnike in pomožne strojnike, nadesetarje in desetarje ter skladiščne zvaničnike.

c) Iz gradbene službe:

nadzornike proge, telegrafa, mostov, signalov, vodovodov, tehnic, predorov in njih pripravnike, nadesetarje in desetarje vseh vrst, progovne čuvaje in obhodnike.

d) Iz ekonomsko-skladiščne službe:

skladiščne šefe, ekonomne krajevnih skladišč, »rukovače materiala i inventara« ter njih pomočnike, skladiščne čuvaje in vratarje.

Kdo dobiva denarno podporo za nabavo in vzdrževanje službene obleke?

V gotovini prejmejo takozvano podporo za prvo nabavo obleke in nato letno redno podporo le:

1. uslužbenci s popolno srednješolsko izobrazbo, ki so razvrščeni od IX. grupe navzgor,
2. uslužbenci s fakultetno izobrazbo, ki so razvrščeni od VIII. grupe navzgor,
3. višji prometniki, prometniki in pomožni prometniki z nepopolno srednješolsko izobrazbo (§ 47 tč. 1 zakona o drž. prom. osebju).

Podpora za nabavo službene obleke znaša:

Za uslužbenca od VI. grupe navzgor din 1.000.—

Za uslužbenca od X. do incl. VII. grupe ter uradniške pripravnike din 700.—

Za ostale uslužbenca (Pravilnik je nejasen, ker ne pove, kdo so ti uslužbeni) pa din 600.—

Redna letna podpora za vzdrževanje in nabavo obleke pa znaša:

Za uslužbenca od VI. grupe navzgor din 800.—

Za uslužbenca od X. do incl. VII. grupe ter uradniške pripravnike din 800.—

Za ostale uslužbenca din 600.—

Kaj pripad vozovnim in pisarniškim snažilkam?

Snažilke morajo imeti dolgo zaprto haljo z rokavi temno - modre barve z enakim pasom ter številko in označbo Direkcije na levi strani prs. Na glavi morajo imeti kapo ali ruto iste barve, kakor je halja. Za prvo nabavo te obleke prejmejo din 100.— in nato redno letno po din 100.—

Kdaj se izplačujejo podpore za obleko?

Podporo za prvo nabavo obleke dobi uslužbenec prvega prihodnjega meseca po nastavitvi in postavitvi na položaj, za katerega je predvide-

na nošnja službene obleke. Obleko si morajo na to nabaviti v roku 40 dni.

Redna letna podpora pa se izplačuje vsakega 1. oktobra.

Dnevničarji odnosno delavci, ki bi bili određeni za vršenje službe nastavljenca, ki mora nositi službeno obleko, dobe podporo za nabavo službene obleke v oni višini, ki pripada uslužbencu, katerega službo vrše. Redna pomoč za vzdrževanje službene obleke pa se plačuje takim delavcem odnosno dnevničarjem za nazaj in sicer v mesečnih obrokih, ako so v preteklem mesecu vsaj 10 dni vršili službo nastavljenca.

Kdo dobiva obleko v naravi?

Kratko povedano: obleko v naravi dobivajo vsi uvodoma naštetih uslužbenci izvzemši uradnikov s srednje - šolsko in fakultetno izobrazbo ter prometnih uradnikov.

Obleka je dvojna: letna in zimska.

Letna obleka sestoji iz: kape, bluže in hlače.

Zimska obleka pa sestoji iz: kape, bluže, hlače in plašča.

Nosilna doba je: za zimsko kapo in zimsko bluzo dve leti, zimske hlače eno leto, plašč štiri leta, letna kapa, bluza in hlače pa dve leti.

Strojevodjem, kurjačem in lampistom pa letna in zimska obleka ne pripada, marveč dobe zimsko kožnato kapo (za štiri leta), letno kapo (dve leti), kožno črno suknjo (pet let) in dva para delovne obleke iz plave tkanine na leto.

Službena obleka se izdaja: letna 1. maja, zimska 1. oktobra ter postane podeljena obleka last uslužbenca.

Obleka, ki se da uslužbencu le v uporabo, pa ostane last uprave:

Za uslužbenca, ki so pri izvrševanju službe za daljšo dobo izpostavljeni vremenskim neprilikam, ali morajo potovati na zavorah in drezinah, nabavlja železniška uprava še: dolge in kratke kožuhe, dežne plašče, nepremočljivo obleko, gumijaste škornje za izpiranje kotlov, kožne predpasnike za kovače, livarje itd.

Dolge ali kratke kožuhe iz sukna, podložene s kožuhovino dobe za službeno uporabo strojevodje, kurjači, predkurjači, zunanji strojni mojstri, revizorji lokomotiv, vozovni zapisovalci, skladiščniki, »rukovaoci materiala« in njih pomočniki v vseh materialnih skladiščih, tranziterji, progovni čuvaji, nadesetarji in progovni nadzorniki, kretniški in premikalno osebje, vlakovodje, manipulant, avizerji, vozovni pregledniki in čuvaji, električarji.

Dolge kožuhe dobe: zavirani, skladiščni pazniki in čuvaji, nalistkarji. Poleg tega dobi vsaka progovna sekcija in vsaka kurilnica z več kot tremi lokomotivami toliko dolgih kožuhov za službeno uporabo, kolikor ima normiranih čuvajskih mest, odnosno kurilniških kretnikov. Nadalje dobi vsaka službena edinica, ki ima dnevne ali nočne čuvaje za vsako čuvajsko mesto po en dolg kožuh.

Izpiralci kotlov dobe nepremočljivo delovno obleko in gumijaste škornje. Usnjene predpasnike dobe kovači, livarji in varilci.

Nosilna doba za kratke kožuhe je 5 let, za dolge kožuhe 4 leta ter mora uslužbenec po preteklu nosilne dobe vsak inventarni predmet vrniti. Usluženec, ki inventarnega predmeta ne bi vrnil, mora istega plačati.

To so v kratkem določbe novega pravilnika, ki ima iste nedostatke, kot vsi dosednji, da je zelo nejasen, kar bo imelo za posledico nepotrebne pritožbe. Vprašanje službene obleke s tem pravilnikom še vedno ni rešeno, ker je izvzeto skoraj vse delavsko osebje v kurilnicah, delavnicah, sekcijah in postajah, za katere ni predvideno, čeprav vrši umazana dela, delovna obleka. Akcija za res razmeram odgovarjajoč pravilnik o službeni obleki se bo morala nadaljevati, dokler ne bo to vprašanje pravično rešeno.

Nove določbe finančnega zakona

Železniški minister je pooblaščen:

1. da sme predpisati uredbo o organizaciji železniškega ministristva in državnih prometnih podjetij, vendar se s to uredbo ne smejo povečati osebni izdatki in tudi ne menjati odredbe zakona o drž. prom. osebju;

2. da sme izdati uredbo o zavarovanju državnega prometnega osebja za slučaj bolezni in nezgode;

3. da predpiše s posebnim pravilnikom pogoje o dajanju posojil iz stanovanjskega fonda železničarjem in železniškim stanovanjskim združenj za zidavo stanovanjskih hiš.

Nadalje je dopolnjen zakon o drž. prom. osebju s sledečo odredbo:

»Strokovni izpiti se polagajo pred komisijami, ki se sestavijo po strokah za dobo enega leta. V pravilih o izpiti, ki jih bo predpisal železniški minister, v kolikor bi to ne bilo predpisano s posebnim zakonom, bo odrejen program izpitov, roki za pridobitev pravice na polaganje izpita ter postopek pri izpitu, kraj, sestava in čas dela izpitnih komisij.

Strokovni izpiti v isti stroki se morejo ponoviti samo dvakrat ter mora biti med posameznimi izpiti najmanje trimesečni presledek. Dnevničar, ki tudi v tretjič ne položi strokovnega izpita, se mora odpustiti iz dotične stroke.

S splošnimi odredbami finančnega zakona pa je predvideno:

1. Ministrski svet sme izdajati odredbe z zakonsko veljavo v svrhu urejanja in olajšanja ekonomskih razmer ter povzdige gospodarske delavnosti;

2. ministrski svet je pooblaščen, da sme v svrhu izvedbe velikih javnih del in v interesu državne obrambe razpisati dolgoročno notranje posojilo do 4 milijard dinarjev.

3. Monopolskim staroupokojencem se povečajo pokojninski prejemki za 100 dinarjev mesečno, enako se povečajo za 100 dinarjev mesečno rodbinske pokojnine monopolskih staroupokojencev.

Upokojenci zahtevajo rešitev svojih vprašanj

Največ nade so polagali kronski upokojenci in rentniki na letošnji proračun in finančni zakon ter so pričakovali rešitev svojih utemeljenih zahtev, zlasti izednačenje pokojnin starih upokojencev ter prevedbo in valorizaciju kronskih rent. Imajo seveda še celo vrsto utemeljenih zahtev, vendar so smatrali gornji dve za najvažnejši in najnujnejši, zanesli pa so se na ugodno rešitev z ozirom na izjave najmerodajnejših funkcionarjev, ki so jih dali ne samo raznim deputacijam, marveč tudi na shodih in sestankih.

Od vseh vprašanj je rešeno samo eno, in sicer: **prevedba kronskih rent**, o kateri pišemo na drugem mestu, vse ostalo pa je zopet odloženo za eno leto.

Upokojenci so te dni zborovali v Beogradu na skupnem kongresu »Saveza združenih železniških upokojencev« in so ponovno postavili sledeće zahteve:

1. Ureditve pokojnin staroupokojencev v obliki izednačenja pokojnin, odnosno da se stare pokojnine izplaćuju po kursu zlate valute;

2. valorizacija kronskih rent, provizij in milošćin;

Novi predpisi za izplaćevanje rodbinskih pokojnin

S 1. aprilom 1938 bi morala prevzeti Državna hipotekarna banka izplaćevanje rodbinskih pokojnin ter bi smela za to uporabiti le dohodek od obresti u posebnem »Uradničkom pokojninskom fondu« naloženega kapitala ter rećne mesećne prispevke vseh aktivnih in upokojenih državnih namešćencev. S finaićnim zakonom za l. 1938-39 pa so tozadevni predpisi zakona o državnem prom. osebju in uradnićkega zakona spremenjeni v toliko, da vrši izplaćilo rodbinskih pokojnin, kakor tudi osebnih in rodbinskih doklad k tem pokojninam finaićno ministristvo. Državna hipotekarna banka pa mora dajati finaićnemu ministristvu od 1. aprila 1938 dalje vse dohodke, ki jih bo od tega dne dalje dobival uradnićki pokojninski fond.

Finaićni minister je dne 7. aprila izdal pravilnik o izplaćevanju rodbinskih pokojnin, ki predvideva sledeće:

1. Vse rodbinske pokojnine rodbin onih uslužbenecv, ki so umrli pred 1. aprilom 1931, se izplaćujujo tudi v budoće v breme državnega budžeta.

2. Rodbinske pokojnine rodbin onih uslužbenecv pa, ki so umrli po 1. aprilu 1931, se izplaćujujo v breme uradnićkega pokojninskega fonda.

Državna hipotekarna banka mora nakazati finaićnemu ministristvu vsak mesec kot akontaciju oni znesek, katerega je finaićno ministristvo v preteklem mesecu izplaćalo rodbinam onih upokojencev, ki so umrli po 1. IV. 1931. Koncem leta pa se naredi obraćun pri finaićnem ministristvu. Če se ućtovi, da je ministristvo izplaćalo većji znesek za te pokojnine, kakor pa so znaćali vsi letni dohodki uradnićkega pokojninskega sklada, se knjiži ta diferencija v breme državnega budžeta, če pa so bili dohodki uradnićkega fonda većji od zneska izplaćanih pokojnin, potem se ta diferencija knjiži v dobro osnovne glavnice uradnićkega pokojninskega fonda, ki je nedotakljiva. Iz osnovne glavnice se izplaćaju samo pokojnine za mesec april 1938.

Na videz so to čisto nedolžne odredbe, ki sicer spreminjaju besedilo zakona, vendar

garantiraju železnićarjem izplaćilo rodbinskih pokojnin. Dejansko pa bodo te odredbe imele za uradnićki pokojninski sklad tećke posledice. Prvotno besedilo zakona je predvidevalo ustanovitev uradnićkega pokojninskega sklada, iz katerega bi se izplaćevalo le rodbinske pokojnine brez doklad in sicer samo z obrestimi naložene osnovne glavnice ter rednimi letnimi prispevki ćlanov. Eventuelni primanjkljaj bi morala kriti državna blagajna. Osnovna glavnica bi se torej **vsako leto povećala za znesek**, ki bi se zbral iz prvomesećnih prejemkov ob nastavitvi, dalje prvomesećne razlike ob napredovanju in disciplinskih kazni ter bi konćno enkrat narastla na tako vićsino, da bi dejansko obresti in redni mesećni prispevki zadostovali za izplaćevanje rodbinskih pokojnin. Koncem leta 1937. je znaćala osnovna glavnica uradnićkega pokojninskega sklada pol milijarde ter znaćaju obresti okroglo 20 milijonov letno. Letni prispevki ćlanov znaćaju 110 milijonov in le ta dva zneska bi se smela porabiti za izplaćilo pokojnin, ostali dohodki fonda, ki znaćaju letno 15 milijonov dinarjev, pa bi se prićteli k osnovni glavnici.

Novi zakon pa predvideva, da se moraju v breme fonda poleg osnovnih pokojnin izplaćevati tudi draginjske doklade ter da se porablja u to svrhu vsi dohodki, kar pomeni praktićno, da se osnovna glavnica ne bo već zvićevala. Državni budžet se bo sedaj za nekaj let res razbremenil za ono vsoto, katero je doslej izplaćeval rodbinskim upokojencem v obliki draginjskih doklad, ćez gotovo dobo let pa bo moral prevzeti trajno u svoje breme ogromen vsakoletni deficit pokojninskega fonda, ker bodo polagoma izumrli vsi oni, ki sedaj prejemaju še pokojnine u breme države in bodo ostali le taki rodbinski upokojenci, ki bodo prejemali pokojnino u breme fonda. Če pomislimo, da se porabi za izplaćevanje rodbinskih pokojnin z dokladami vred letno 350 milijonov dinarjev, je jasno, da bi bila vsa dosedanja glavnica pokojninskega fonda z rednimi dohodki porabljenja že u dveh letih za kritje teh izdatkov. In kaj potom?

Radnički pravilnik i makinacije žutih u Zagrebu

Već dulje vremena kolaju među radništvom vijesti o izmjeni postojećeg radničkog pravilnika, pa je razumljivo, da ih ono prati sa živim interesom. Uz odredbe pravilnika većana je njihova sudbina: ako pravilnik bude dobar, biti će i radnicima bolje, ako bude loš, i njihova egzistencija biti će nepovoljna.

Ovaj interes radništva za njegovu sudbinu nastoje zlorabiti razni elementi, među njima i nacionalno udruženje željezničara. Tako je to udruženje za 18. marta o. g. sazvalo »Veliku radničku skupštinu« na kojoj će se podneti izvještaj »O novom radničkom pravilniku«. Da bi uspjeh bio sigurniji, sazvali su skupštinu u vrijeme, kad prestaje rad u glavnoj radionici, uvjereni, da će radnici poput muha poletjeti na njihov lijepak.

Medjutim šta se dogodilo? Radnici su prozreli makinaciju i — mjesto na skupštinu — okrenuli su žutima leđa. Nešto drugo oni nisu ni mogli učiniti. Prije skupštine neke žute prišepetle širile su najoprečnije vijesti: jedni da je novi pravilnik »vrlo dobar«, a drugi da je loš i da treba protiv nekih odredaba protestirati. Predstavnici klasno orijentiranih radnika tražili su, da im se uruči projekat novog pravilnika pa da se mogu orijentirati, ali žuti tome nisu udovoljili. Pa šta će onda na skupštini? Da daju publiku! Ne, toliko ograničeni ipak nisu. I konačno kad su čuli da će na skupštini kao tumač radničkog pravilnika nastupiti činovnik Sabljak, koji je na radničkom pravilniku zainteresiran kao i na lanjskom snijegu, onda pogotovo

na toj skupštini nisu imali što da traže.

I tako se desilo, da je dvorana zijevala od praznine, pa će se tako dešavati uvijek, kad će o radničkim pitanjima htjeti da raspravljaju neradnici i u ime organizacije, koja je među radnicima profanirana. Na tome ne mogu ništa izmijeniti razni Vučkovići, koji se uzimaju za ispomoć. I on se u radnička pitanja razumije kao magare u bubanj. Njegova ličnost može malo koga animirati.

Jedini rezultat te skupštine jest, da je novi radnički pravilnik sada obijevan u još misterioznije svjetlo. Protagonisti žutih dali su izjave, da je tekst novog pravilnika »službena tajna«, o kojoj se ne može javno raspravljati. Tu zabranu da je učinila glavom centralna uprava udruženja. Opravdano se postavlja pitanje: Kakav je to projekat novog pravilnika, o kojem se ne može javno i među radnicima diskutirati? Ta misterioznost zabrinjuje i ako od toga budu neke posljedice treba unapred da se zna, da zato snose odgovornost žuti.

Radnicima ne preostaje drugo, nego da i nadalje budno prate sve te makinacije oko izmjene postojećeg pravilnika. Oni traže, da se te izmjene ne vrše bez njih ni protiv njih! Radnici traže, da im se pravilnik čim prije dostavi i da im se omogući, da po njegovim izmjenama kažu svoju riječ. To je jedini put i jedini način, da sazna za prave želje i potrebe radnika, koje u novom pravilniku moraju doći do izražaja, ako se želi, da odnosi sa radnicima budu srednji i trajnost pravilnika bude dulja.

Klasno-svjesni radnici.

Aktuelno pitanje

U nizu ostalih »visećih« problema željezničkog staleža, postoji vitalno — **stanarinsko** pitanje. Danas kada se mora paziti na svaku paru, pri samoj pomisli o plaćanju stanarine i visini iste, osjećamo nelagodnost i teret, kojeg snašamo uvježbanom strpljivošću. Sjećamo se nedavnih vremena, kada smo bili ponosni, što stanujemo u željezničkim zgradama — besplatno — smatrajući to beneficijom i priznanjem mjerodavnih za naš trud i rad. Bio je to jedan plus. sastavni dio naše plaće, prema današnjem minusu, to jest plaćanju stanarine u istim stanovima. Ne može se smatrati privilegijom visina odmjerene stanarine, koju plaćamo za državne stanove, kada se po istoj cijeni dobiva i privatni stan sa mogućće većim uvidjavnostima stanodavca. U tom i potom pitanju promijenilo se i primijenilo štošta, o čemu je suvišno govoriti, jer smo sve te udobnosti iskusili na vlastitoj koži. Dok je stanarina iznašala polovi-

cu današnje, nije nam bilo pravo, sagurali smo šiju, sa uvjerenjem, da će kod toga i ostati. Medjutim, što se do danas u tom pogledu preokrenulo i u čiju korist, mukom i šutnjom odajemo status quo. Kada je već uvedeno u život plaćanje stanova, zaslužili bismo veću pažnju za uređivanje stanova, ako za ništa drugo, a ono kao uredni platci, jer dajemo materijalnu mogućnost, da se potrebna vanjska i unutarnja uređenja i pravci izvrše bez poteškoća, jer svjedodžba lijepih i urednih stanova služi na ugled stanodavcu to jest željeznici. Sa redovitim plaćanjem određene stanarine mi smo našu dužnost učinili, i ne mogu se od nas tražiti teže žrtve, da iz vlastitih i onako skučenih plaća uložimo koju paru za najnužniji popravak ili manjkavosti stanova. Vidimo doduše, da se prakticira, ne bili se velikodušjem, ambicijom mi željom za red i čistoću urednih stanara prošlo »jeftinije« te će oni kao takovi nastojati da u vlastitom interesu učine što je najpotrebitije, da se nedostatak ukloni i red nezanimari i ne zapusti. U mnogo slučajeva taj osjećaj i volja urednih stanara, naišla je na odobravanje i ujedno dobro došla. Samo neznamo, kome to služi na ugled.

Pogledajmo što u velikom broju stanova manjka? Prostorija, neophodno potrebita, za sačuvanje zdrave hrane: **Smočnica**. Ako se već u vrijeme, kada su se sadanji stanovi zidali, sa bilo kojega razloga nije vodilo o tome računa, nije smjelo to pitanje do danas ostati otvoreno, već obzirom na kulturno-civilizovani napredak. O zdravoj hrani ovisi zdrav organizam koji je poput — perpetuum mobile — ukopčan u divovski stroj — željeznicu. Kakove posljedice, sa gledišta higijene pa i materijalno snašamo pri prenašanju živčanih namirnica sa jednog mjesta na drugo, i to u prostorijama, koje nisu za to ni građene i određene, osjećamo samo mi, koji smo prisiljeni proživljavati ovaj proces.

Da ne griješimo duše, imade častnih iznimaka, rezultata uvidjavnih

faktora ali ti — ukoliko su hvalevrijedni — rijetki su i prema ostalom broju nezaštićenih, neprimjetljivi. Pogledajmo najbližu okolinu stanova, na pojedinim djelovima pruga! Dvorišta ogradjena — više neogradjena — sa trulim, dotrajalim materijalom. Najnužnije, i uočljive nuzprostorije (ukoliko ih imade) od iste su vrijednosti. I sada da se spasi što se spasiti dađe, pomoz si sam kako znaš i koliko možeš, da sačuvaš onako derutno stanje kakovo si našao, i kakovim si pri primopredaji stanova zadužen. Imademo prilike, da ovjekovječimo onu poznatu: »krpež kuću drži«. Slažemo se stime, ali nam neide u račun, da se taj krpež drži našega — dosta plitkoga — džepa. Pogledajmo vanjski izgled pojedinih zgrada, koji putujućem svijetu pružaju bitne dokaze o zapaštenom izgledu. Neupuštamo se dali je to estetski osjetljivo za oko — primjerice — stranca, jer za taj sud i mišljenje ne snašamo odgovornost. Predaleko bi nas dovelo, da pojedine »krupnije« sitnice navadjamo primjerom, ali nas se samo od sebe nameće pitanje: kuda po Bogu ta ljepa svotica od ubranih stanarina ide!?

U najnovije vrijeme, osnovan je u tu svrhu posebni fond, (rano!) ali

poučeni dosadašnjim iskustvom naslućujemo da će ostati po starom. Vrlo bi se radovali, da se razočaramo u našim pesimističkim predviđanjima. Vidimo kod službenika drugih ustanova primjere pri stanovanju u državnim zgradama, koji su u opreci sa našim »beneficijama«. Tumačimo da nismo ravnopravni drugovi.

Možemo se pohvaliti kuriozitetima kao na pr.: taksa za voće, poimanjanje kredita za neodgovorne popravke, plaćanje zemlje po klasama itd., ali se ne možemo pohvaliti vidljivijim znacima, da se uplaćivana dugogodišnja stanarina bar procentualno privela svojoj svrsi. Dolazimo do logičnog zaključka, da je stanovanje u željezničkim stanovima prilog stanarini, a ne moguće radi povoljnosti stanara to jest željezničara. Obzirom, na ipak svjesno i moralno vršenje svojih dužnosti, u vezi sa nastalim medjuvremenim otežanim okolnostima u borbi za opstanak, nismo ničime zaslužili da nam se jednim potezom pera oduzme namrla povlastica besplatnog stanovanja, jer je to već bilo priznato i pozakonjeno, kao uslov minimuma egzistencije. I dogodi se čudo.... S.

Rušitelji na djelu!

U broju 5. »Glasnika nacionalnih« ispoljuje se članak g. Kurenji-a, koji potpuno odgovara listu u kojem je otiskan. Istina, taj članak govori o struci drugova strojovodja, te se ja kao saobraćajac na njega nebi ni osvrnuo, da nije po sadržini zainteresirao i sve ostale struke, i pozvao ih na rad, pod kapu te jedne i jedine pravovaljane i moguće organizacije, u postizavanju određenih zadataka, na poboljšanju stanja saobraćajnog osoblja!?

Navodi člankopisca prozaični su, osobito u pasusu gdje on daje svoje mišljenje, kako udruženje strojovodja nije do sada ništa postiglo, i kako je sve ovo što je postignuto (a nopće do danas ništa i nije postignuto, već samo izgubljeno), da je to radom i zaslugom »nacionalnih«, te da samo »udruženi u toj organizaciji možemo nešto postići«. G. pisac se mnogo prevario, — sad dali zbog neznanja ili hotimično, ili hoće da podvali jednima i drugima — jedna istina samo postoji, a ta jest da se nijedno sada postojeće udruženje nemože pohvaliti, da je ma što svojom snagom i svijesću svojih članova postiglo, na socijalno - ekonomskom polju za željeznički stalež.

Još do danas nije regulisano pitanje radničkog pravilnika, prav. sporednih prinaldežnosti, odijela, premije, satnine, stanarine, automatskog unapredjenja, slobode organizovanja željezničara, itd. itd. Sve je to mrtvo slovo u resoru postojećih organizacija. Što tako stvari stoje nije ni čudo, kada se nadje ovakvih drugova kao što je člankopisac, koji radi na rušenju ovoga, što su teškom mukom i radom sazidali, mjesto da porade na jačanju klasne svijesti željezničara u opšte, da uvi-

de da bez borbe nema ni uspjeha, kao ni bez motike kruha, i da pokrenu stvaranje jednog foruma svih Udruženja bez razlike, odnosno jedinstvene nezavisne željezničarske organizacije, gdje će se na jedan demokratski i ljudima dostojan način, rešavati sva viseća pitanja, i doneći celishodne zaključke u pogledu načina za postizavanje istih. Ne, to se sabotira, a radi se na razbijanju stručnih Udruženja u korist onih, koji bi pomoću lične i političke diktature i dalje kočili svaki dalji rad na podizanju standarta željezničkog staleža.

Koliko njihovo članstvo (35.000) imade povjerenja u to »autoritativno vodstvo« i njihov rad, pokazali su nam posljednji izbori za B.F., a vreme nosi breme, pa će nam u skoroj budućnosti pokazati i opet njihovu snagu, snagu te njihove organizacije koja postoji zbog njih nekolicine i posebnog joj cilja, ali koja sa staležom kojeg zastupa nema ništa zajedničkog, doli ubiranja članarine.

Postoje u tom nacionalnom Udruženju još i druge stručne sekcije, koje su mrtvo slovo na papiru kao i ono samo, a koje, kad bi i članovi koji su u njima htjeli raditi, nalaze kod »vodstva« potpore za postignuće svoga cilja: komad papira, tinte i koncept za rezoluciju.

Kada će nacionalno Udruženje na predlog tih sekcija izdati statistiku svoga dvadesetogodišnjega »uspješnog« rada pomoću rezolucija i predstavki, ugotovit će se slijedeći rezultat tog rada: pozitiv: jednak nuli, negativ: rezolucije i predstavke u duljini dvostrukog obima zemaljske kugle, a položaj željezničara pogoršan.

—irak—.

Nova godišnja skupština Bolesničkog fonda

Dne 13. marta o. g. održana je ponovna godišnja skupština delegata Bolesničkog fonda u Zagrebu sa jednom jedinom točkom dnevnog reda: Izbor oblasne uprave. Interesantno je kako je do ove skupštine uopće došlo. Uprava je bila izabrana već na prvoj skupštini, ali su neki gromovnici Nacionalnog udruženja, koji u istu nisu bili birani, zakulisno ishodili poništenje tih zaključaka skupštine u nadi, da će na novoj skupštini sigurno biti iznešeni na površinu. Slično su postupili i kod Bolesničkog fonda u Sarajevu. Medjutim ova makinacija nije im ni malo pomogla. Dok su na redovnoj skupštini u Zagrebu dobili ipak 15 glasova od svih izabranih i imenovanih delegata, na ponovnoj dobili su svega 8. To im je nagrada za ovakav nesolidan rad.

Postupak žutih takav je, da zavrijedjuje najoštriju kritiku. Kad bi ponovljenje skupštine značilo samo blamažu za njih bilo bi dobro; ponavljanje skupštine predstavlja čistu materijalnu štetu za Bolesnički fond, jer je u ime dnevnica itd. posve suviše izdato preko 10.000 dinara. Za taj iznos moći će članovi da prime manje potpora, oni su oštećeni.

Na ponovljenoj skupštini žuti su se našli u nebranom kiselom grozdju. Vidjevši da u zasjedanju fondu na grbaču ne mogu uspjeti, počeli su preporučivati, da se kod glasanja uvede **proporcionalni sistem**. Čak i kod izbora delegata da se tako postupi. Ovo je jedna novost kod žutih. Sve doskora, dok su pašovali u fondu, bili su odlučni protivnici propor-

Pri velikih težavah, s katerimi se doslej dosega proračunsko ravnovesje državnega proračuna ter pri dejstvu, da gospodarski krogi, obrtniki in kmetje zahtevajo znižanje raznih vrst davkov, ne moremo računati, da bo čez gotovo dobo let mogoče doseči v državnem proračunu zvišanje kreditov za izplačevanje rodbinskih pokojnin. Upravičeno se torej bojimo, da bodo odločujoči iskali tedaj izhod iz zagate v dveh smereh: ali da povečajo prispevke za uradniški pokojninski sklad, kar bi pomenilo znižanje prejemkov aktivnih in upokojenih uslužbencev, ali pa, da znižajo višino pokojnin odnosno doklad, kar bi pomenilo najtežji udarec za prizadete rodbinske upokojence.

Smatramo, da ni prav, če bi odločujoči čakali z rešitvijo vprašanja rodbinskega pokojninskega fonda detlej, ko bo nastopila kriza, ker bo tedaj rešitev zelo težka in bo ali občutno obremenila državni budžet, ali pa najtežje udarila po prizadetih upokojenih. Prav bi bilo, da odločujoči že sedaj iščejo rešitev na ta način, da z redno letno državno subvencijo pokojninskemu fondu omogočijo, da se zbere toliko osnovna glavica, da bodo njene obresti in redni mesečni prispevki članov fonda zadostovali za redno izplačevanje rodbinskih pokojnin. Tako bi se rodbinski pokojninski fond popolnoma osamosvojil, postal bi neodvisen od državnega proračuna, rodbinske pokojnine ne bi več obremenjevale državnega budžeta ter bi bilo ustrezno obem stranem.

Odločujoči, posvetite pravočasno pažnjo usodi rodbinskega pokojninskega fonda.

ca; sada, kad su voljom naroda do-tronizirani, viču za proporcijom. I mi smo pristaše proporcije, ali žuti treba da znadu, da ih u gubljenju tla pod nogama ni proporcije ne će moći spasi-ti. Prekasno je!

To je sudbina zvaničnih žutih, ali će ista da zadesi i ove nezvanične, koji su ušli u fond pod plaštem opo-

zicije. Njihovi postupci u svega ne-koliko tjedana dokazuju, da se u so-cijalne probleme željezničara slabo razumiju i da im malo do njih stalo. Medjutim suditi ćemo ih po daljnjem radu. Ako će biti jednaki kao i vla-dajući snači će ih ista sudbina.

Član.

Iz okrožnic

Prepoved izrabljavanja nižjih usluž-bencev in delavcev za privatna dela.

Že večkrat je bil izdan odlok, da se ne sme nižjih uslužbencev in de-lavcev izrabljati za razna hišna dela in privatna dela sploh, vendar so se vedno bolj množile pritožbe prizade-tih delavcev, da morajo vršiti najraz-ličnejša dela svojim predpostavljen-im. Sedaj je Generalna direkcija državnih železnic ponovno izdala pod štev. GD br. 23463/38 odlok sle-deče vsebine:

»Čeprav obstoja naredba Gene-ralne direkcije, da se služiteljev, dnevnikačev in delavcev ne sme po-rabljati za hišna dela, je ugotovlje-no, da uradniki, zlasti pa načelniki službenic edinic to naredbo kršijo. S takim postopkom je materialno oško-dovana železnica, ker se osebe, ki so plačane za gotovo delo na železnici, porabljajo za privatne posle, poleg tega pa se tudi ruši disciplina. Da bi se ta nedovoljena praksa izkoreni-tila, je odredila Generalna direkcija vsem Direkcijam, da morajo naj-strožje kaznovati vsakogar, ki bi podrejeno osebo uporabljal za pri-vatna dela.«

Ordinacije zdravnikov

Zobozdravnika dr. Kristan in dr. Kac v Mariboru ordinirata za člane bolniškega fonda vsak delovnik od pol 9. do 12 in od pol 15. do 17. ure, ob sobotah popoldne ne ordinirata.

Dr. Radšel Franjo, specialist za pljučne bolezni v Mariboru ordinira ob pondeljkih in sredo od 13. do 15. ure, ob petkih od 14. do 15. ure in si-čer v Majstrovici ulici 15.

Dr. Lutman, specialist za notra-nje bolezni v Mariboru ordinira od-slej le ob pondeljkih, sredo in pet-kih od 13. do 15. ure.

Dr. Jamšek Miroslav, zdravnik

za IV. rajon v Ljubljani ordinira v ambulanci na gorenjskem kolodvoru in sicer dnevno od pol 11. do pol 12. ure.

Zdravljenje na Golniku se mora na-stopiti na določeni dan

Uprava zdravilišča Golnik se je ponovno pritožila, da v zadnjem ča-su člani b. f. ne nastopijo zdravlje-nja dotični dan, ko so poklicani, mar-več mnogo kasneje, vsled česar trpi zdravilišče škodo, ker stojijo poste-lje prazne. Vsled tega je glavna uprava bolniškega fonda odredila, da bo moral odslej vsak član bolniškega fonda, ki ne bi nastopil zdrav-ljenja točno na odrejeni dan in izo-stanka ne bi mogel zadostno opravi-čiti, plačati iz svojega celo oskrbnit-no za one dni, ko je po njegovi kriv-di bilo mesto na Golniku nezasede-no.

Prepoved prevažanja alkoholnih pijač

Radi ponovnih primerov brez-plaćnega prevažanja alkoholnih pi-jač v trgovske svrhe je gosp. gene-ralni direktor izdal strogo odredbo: »Brezpogojno je prepovedano pre-važati alkoholne pijače z vlaki brez plačila voznine in v trgovske svrhe vsemu železniškemu osebju in njih svojcem. Pošiljke te vrste se tudi ne smejo shranjevati v prometnih pi-sarnah in od tu prodajati privatni-kom.«

Gospod generalni direktor osemi-to odreja, »da se opozori vse kon-trolno vozno osebje — revizorji, da o priliki revizije voznihi kart pazijo tudi na prtljago potnikov in na po-šiljke v službenem vozu in da v pri-merih, ko voznina ni plačana, prija-vijo potnike radi doplačila, a usluž-benca, ki je to povzročil, prijavijo radi kaznovanja.«

Izveleček društvenih pravil mariborskega železničarskega podpornega društva

§ 2.: Namen društva je: izpla-čati ob smrti člana njegovim zaosta-lim od občnega zbora določeno pod-poro v svrhu dostojnega pogreba.

§ 3.: Za člane se sprejemajo vsi železniški delavci in uslužbenci ter njih žene do 38. leta starosti.

§ 11.: Z dnem pristopa, ako je vplačana pristopnina s prvim pri-spevkom, si pridobi vsak član pravi-co do podpore.

Podpora se izplačuje po slede-čem redu:

V prvem letu članstva 1/4.

V drugem letu članstva 1/2.

V tretjem letu članstva 3/4.

V četrtem letu članstva in nade-lje polna od občnega zbora določena vsota. V slučaju smrti vsled nezgode v službi se izplača takoj polna od občnega zbora določena vsota. Pos-mrtnina se izplačuje po sledečem redu:

a) ženi po smrti moža, možu po smrti žene;

b) zakonskim ali nezakonskim otrokom;

c) pri sodnijsko ločenih po odbit-ku pogrebnih stroškov zakonskim ali nezakonskim otrokom umrlega, pri

nedoraslih otrocih njihovemu oskrb-niku;

d) ako ni otrok, zaostalim še ži-večim starišem;

e) ako ni v določbah a, b, c, d, navedenih preostalih, lahko član po-ljubno v oporoki določa o posmrtni-ni;

f) vslučaju, da po vseh točkah a do e ni pravnih naslednikov, zapade podpora društvu.

Člani, katerim se očitno dokaže, da so pristopili k društvu, da bi ga izkoriščali, nimajo pravice do nave-dene podpore.

§ 12.: Podpora se izplača upravi-čeni osebi proti dokazu upravičeno-sti in oddaji izkaznice, mrtvaškega lista in pri poročenih uradnega po-trdila skupnega življenja. Ako se podpora po preteku 9 mesecev ne dvigne, zapade društvu.

§ 14.: Člani, kateri zaostanejo s svojimi prispevki več kakor tri me-sece, se smatrajo prostovoljno izsto-pivšim.

§ 25.: Pravica do v § 11. navede-ne podpore se ne more prenesti ali zastaviti in je civilnopravno netož-ljiva.

no, da bi ga dobila od komisije, ki ta pravilnik izdelava. Oni o novem pra-vilniku odnosno njegovem načrtu sploh nič ne vedo, čeprav v isti sapi trdijo, da je resnica, da so podvzeli korake na merodajnih mestih in pro-testirali proti izdaji »takega« pravil-nika.

Kako so zamogli protestirati, če sploh o vsebini načrta niso bili obve-šteni?

Pred občnim zborom mariborskega železničarskega podpornega društva

Upravni odbor Podpornega dru-štva železniških delavcev in usluž-bencev v Mariboru je izdal letno po-ročilo za leto 1937, iz katerega po-snemamo sledeče podatke:

Društvo je imelo dne 1. januarja 1937 11.859 članov, pristopilo pa je tekom leta 847 članov, umrlo jih je 139, črtanih pa je bilo 57, tako, da šteje društvo na dan 1. januarja 1938 12.510 članov.

Člani so v glavnem uvrščeni v dve skupini in sicer skupino, v ka-teri plačujejo mesečno po din 5.— ter imajo pravico na posmrtnino v znesku din 3200. Teh članov je 1602. V skupini z mesečno članarino din 12.50 in s pravico na posmrtnino v znesku din 8000.— pa je 10.370 čla-nov. Ostalih 538 članov plačuje raz-lične prispevke od din 1.— do din 7.— ter je sprejem v te skupine uki-njen.

Račun zgube in dobička za leto 1937 izkazuje sledeče dohodke in iz-datke:

a) Dohodki:	
Članarina	1.639.951,92
Najemnina	319.940.—
Obresti hranilnih vlog	201.750,73
Pristopnina za leto 1937.	3.400.—
Skupno torej	2.165.042,65

b) Izdatki:	
Izplačane posmrtnine	747.540.—
Uprava hiš	68.835,97
Upravni stroški:	
Osebnosti izdatki	63.200.—
Poštnina in man. Pošt. hranil.	11.509.—
Pisarniške potrebščine	6.550,50
3% provizija	34.334,57
Potnine	1.951,25
Davki društvenih hiš	92.573,25
Zavarovalnina hiš in pisar.	
inventarja	4.788.—
Odpisi od hiš in inventarja	58.992,96
Bolniška podpora	1.200.—
Sejnine uprave	8.370.—
Pok. zavod za nam. in boln.	
blagajna	8.575.—
Kurjava pisarne	1.789,75
Rentni davek in koleki, nakaz.	
stroški	1.720,34
Podpore članom	7.400.—

Nagrade zaupnikom za nove	
člane	472.—
Stroški dveh občnih zborov	19.476,50
Pravni stroški	4.908,25

Razni izdatki:	
Agitacija, razmnoževanje okrožnic,	
nov. nagrade revizije, »Služb.	
list« itd.	9.766,25

Skupno torej	1.153.953,59
--------------	--------------

Presežek te poslovne dobe znaša torej din 1.011.089,06.

Premoženje društva znaša že nad din 10.000.000 ter je naloženo v:

1. hišah v vrednosti	3.489.000.—
2. vlogah pri denarnih zavodih	5.907.000.—
3. investicije v novi hiši	366.000.—
4. vrednostni papirji in inventar	300.000.—

Letno poročilo zaključuje uprav-ni odbor društva s sledečim pojasni-lom in apelom na vse članstvo:

Račun zgube in dobička izkazuje, da je blagajna zaključila poslovanje za leto 1937. s pribitkom v iznosu din 1.011.089,06. Učinek vzajemnega dela in solidnega gospodarstva je razveseljiv. Prenagljeni pa bi bili vsaki novi ukrepi in upi v pogledu zopetnega zvišanja posmrtnine, od-nosno znižanja mesečnih prispevkov z ozirom na prikazani presežek. Ta presežek je še vedno nezadosten, da bi se nalagala društveni blagajni no-va bremena. Obveznosti društva na-pram članom so se v pretečenem le-tu celo povečale s pridobitvijo skoro 900 novih članov. Vsi člani brez iz-jeme morajo imeti jamstvo, da bodo njihove pravice ostale neokrnjene tudi v bodoče. Parola vseh članov naj bo še v naprej: pridobivajmo no-ve člane! Tako bomo najlažje spravi-li v sklad naše obveznosti napram članstvu na podlagi realnih računov zavarovalne tehnike v sorazmerju prispevkov, dajatev in umrljivosti.

Računski zaključek naj bo ob-enem apel na vse članstvo, da osta-ne zavedno in disciplinirano, da bo društvo v stanu v polni meri izvrše-vati svoje obveznosti. — Le z vza-jemnim delom se bo vzpostavilo za-upanje, ki je eden glavnih pogojev za procvit društva. Delo v tem prav-cu bo rodilo trajne uspehe.

Zvezarji med seboj

Pri letošnjih volitvah v bolniški fond naši zvezarji niso imeli sreče. V zagrebški, beograjski in sarajev-ski direkciji je proti oficijelni zvezar-ski listi nastopila še »opozicija iz njihovih lastnih vrst« marsikje naj-brže dogovorjeno, ker je oficijelno vodstvo uvidelo, da bo le težko do-bilo še v kaki direkciji večino za svojo listo. Zvezarske veze so pa vendar še zelo močne, saj so povsod tam, kjer je njih oficijelna lista pri prvih volitvah pogorela, dosegli raz-veljavljenje volitev odnosno dopol-nilne volitve, da se pri teh primerno korigira rezultat.

Le v ljubljanski in subotički di-rekciji je šlo brez večjih pretreslja-jev in ponovnih volitev, povsod dru-god pa so morale nastopiti višje si-le. V beograjski direkciji je oficijelna lista z znanim zvezarskim prvobori-teljem ing. Gjuričim pri prvih volit-vah pogorela — bile so seveda raz-pisane dopolnilne volitve, ki so dale primeren rezultat in pripomogle ofi-cijelni zvezarski listi do malenkostne večine. V sarajevski direkciji so bile volitve razveljavljene ter so se dne 1. marca še enkrat poizkusili oficijel-ni in neoficijelni zvezarji. Zmagali so »neoficijelni« ro ogorčeni borbi z le-taki, v katerih sta si obe skupini medsebojno očitali gorostasne ob-dolžitve. Oficijelna zveza je naslovi-la na naslov svojih prijateljev v opo-ziciji letak, s katerim opozarja vse železničarje, da naj se čuvajo onih, ki so leta in leta mešetarili po za-drugah in fondih. Očitajo tem »me-šetarjem« kupovanje zlasti ur po 5000 dinarjev, perzijske preproge po 25.000 dinarjev, zaračunavanje dnev-nic za eno in isto potovanje na treh

mestih, dviganje denarja, kolikor so ga pač potrebovali in vse to na ra-čun zadrug in institucij.

Opozicija zopet očita oficijelnim zvezarjem, kako so dali izglasovati na seji bolniškega fonda dne 7. febr. 1938 kar stotisoč dinarjev nagrade ing. Goluboviću, katerega kum (bo-ter) je nosilec oficijelne zvezarske li-ste ing. Milojković itd., itd.

V zagrebški direkciji so še ne-kako speljali volitve, pri konstituira-nju pa že ni šlo nekaj po načrtih, ker je bila prva skupština bolniškega fonda razveljavljena in sklicana no-va, da se »pravilno« izvolijo novi funkcionarji bolniškega fonda.

Pri vseh teh »volilnih transakci-jah« je seveda stopilo v ozadje naj-važnejše vprašanje, kaj naj se v bol-niškem fondu ukrene, da bodo za-ščiteni interesi članov, zlasti delav-cev z ozirom na dejstvo, da se ved-no bolj podčrtava možnost znižanja hranarine. Zvezarska gospoda, ki si je s pomočjo imenovanih skupšči-narjev in naknadnimi volitvami še vedno obdržala večino v glavni skup-ščini bolniškega fonda, bo morala že 20. marca pokazati pravo barvo, ko bo morala izbirati med enotnim na-stopem za zaščito železničarskih pravic in med »priljubljenostjo in dobrimi vezami« navzgor.

Ali si že pridobil novega naročnika za „Ujedinjeni železničar“?

Leto 1938. je Cankarjevo leto. Zato naj vsakdo stori, kar je more, za raz-širjenje knjig »Cankarjeve družbe«.